

[Himmelstrup.]

danske Folk, hvori det meget udførligt omtalte sin økonomiske Politik og i Virkeligheden skød Partiets Stilling til Bankerne stærkt i Forgrunden og fremhævede, at Maalet maatte være en Socialisering af det danske Bankvæsen for derigennem at skabe Muligheder for at skaffe Kapital til den planøkonomiske Produktion, som man tilstræbte at faa gennemført. Det hedder herom i det socialdemokratiske Manifest og specielt tagende Sigte paa Nationalbankens Forhold — hvad jeg skal bede om Formandens Tilladelse til at oplæse —:

„Det vil under Hensyn til Tidens Udvikling og Tidens Krav være formaalstjenligt, om den private Aktiebank, der bærer Navnet Nationalbanken, reorganiseres og socialiseres, saaledes at den kan gaa i Spidsen for Løsningen af de Samfundsopgaver, der melder sig.“

Se, det kan jo ikke nægtes, at det er rene Ord for Pengene, og naar det siges saa rent ud fra Regeringens Side, maa vi ogsaa være paa det rene med, om der ikke i det Forslag, som Handelsministeren har forelagt, forputter sig Ting, som fører længere frem mod dette Maal, end vi fra vor Side mener det ønskeligt. Derfor vil jeg gerne sige til den højtærede Handelsminister, at der er visse Enkeltheder i Forslaget, som jeg vil tillade mig ganske kort at nævne, og som vi naturligvis maa vende tilbage til under Udvalgsbehandlingen. Under alle Omstændigheder maa vi være klar paa, hvad det drejer sig om.

Vi møder jo denne Usikkerhed med Hensyn til Formaålet straks i Forslagets § 1, hvor det hedder, at det er Regeringens Opgave at opretholde et sikkert Pengevæsen her i Landet. Spørgsmaalet om, hvad man skal forstaa ved det, fremgaar ikke klart noget Sted, og Udtrykket er i Virkeligheden dobbelttydigt, fordi det jo baade kan tage Sigte paa — og saadan maa det forstaaes, saafremt man skal fortolke Ordene efter den Mening, de oprindelig har haft, de er jo et Laan fra de saakaldte klassiske Oktrojer — at skabe stabile Vekselskurser og at skabe et stabilt Prisniveau i Indlandet.

Jeg vil ogsaa gerne henlede den højtærede Handelsministers Opmærksomhed paa et Forhold, som vi var lidt inde paa i Fjor, nemlig den Fortolkning, Ministeren lagde i Ordene „Valgbarhedsbetingelser“ i § 4. Refererer det sig alene til de mere formelle Betingelser, som er udtrykt i Lovforslagets § 3, eller tager det videre Sigte?

Der er saadanne Spørgsmaal, som jeg mener, det er nødvendigt helt at bringe Klaring paa, som dette, om nu ogsaa det er rigtigt, som har fundet Udtryk i § 25, hvorved jo den kommende Bank i væsentlig Grad skal unddrages den bestaaende almindelige Banklovgivning. Efter Forslaget er det jo kun ganske enkelte Paragraffer i den gældende Banklov, som ogsaa skal gælde for Danmarks Bank. Men hvis jeg ikke husker meget fejl, er Forholdet dette, at den højtærede Minister under Banklovens Behandling for en 2—3 Aar siden indtog det stik modsatte Standpunkt af det, der nu kommer til Udtryk, idet den højtærede Handelsminister den Gang var af den Opfattelse, at Nationalbanken i størst muligt Omfang maatte ind under den bestaaende Banklovgivning, medens man efter Forslagets § 25, saa vidt jeg kan se, nu tager et andet Standpunkt.

Jeg gør ogsaa opmærksom paa den overordentlige Betydning, som det vilde have for det kommende Arbejde i Udvalget, at Rigsdagen blev klar paa, hvad det Reglement, som omtales i Forslagets § 26, som skal indeholde nærmere Regler om Bankens Virksomhed og Ledelse, skal indeholde. For det turde jo egentlig være det allervigtigste, i det mindste saadan som Forslaget er formet nu, fordi den kommende Bank først gennem Reglementet bliver placeret inden for det danske Erhvervsliv.

Det er ogsaa et Spørgsmaal, hvad Ministeren tilsigter med Bestemmelserne i §§ 23 og 24, hvor der efter min Mening i Virkeligheden aabnes Adgang til paa indirekte Maade at gøre den Bank, man nu tænker paa at skabe, til en almindelig Erhvervsbank. Det forekommer mig, at hvis det er Meningen, vilde det være rimeligt at sige det paa en anden Maade end ved at optrykke to Paragraffer af den bestaaende Banklov.

Se, alle disse Enkeltheder vil vi gerne have yderligere drøftet i det kommende Udvalg, men jeg understreger altsaa, at selve Grundtanken: at lade Banken overgaa til at blive en selvejende Institution og at ophæve Seddelbanken som et privat Aktieselskab, er vi Tilhængere af. Jeg mener, at der udmærket godt kan levnes Rigsdagen den fornødne Tid til at gennemarbejde alle disse meget vigtige Spørgsmaal, thi den bestaaende Oktroj udløber jo ikke før om 4 Aar. Jeg ved ikke, hvorledes den højtærede Handelsminister har det med Aktionærerne, hvorledes det forholder sig med den Overenskomst, som blev sluttet i